

ממלכת התורה

בטאון

מרכז מוסדות מישקולץ

שיבת "זכרון אליעזר"

סלנט 8, קדושי מישקולץ 4

• פתח-תקוה •

בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

בס"ד

זמן הרהרתנו

ערב פסח תשפ"ד

בפרוס חג הפסח הבעל"ט, שמחים אנו שוב כבתמיד להגיש לציבור הרחב את בטאון 'ממלכת התורה' - יצירת המופת ורבת התהילה שע"י מרכז מוסדות מישקולץ - ישיבת 'זכרון אליעזר' - מבצר התורה הגדול בעירנו פתח-תקוה.

גיליון זה מצטרף לסדרת הגיליונות שיצאו עד עתה לאור, והתקבלו באהדה רבה בקרב כל שכבות הציבור.

גם גיליון זה כקודמיו מכיל אוצר בלום של פרפראות ורעיונות בהירי מבט ממשנתו של מרן אדמו"ר שליט"א, שזכה שתורתו הפכו לנחלת הכלל ומידע חשוב על הנעשה בממלכת התורה, ובמערכת הכשרות המהורות של בד"ץ מישקולץ, אשר בורודאי יביא תועלת והנאה מרובה לציבור הקוראים.

בברכת

פסח כשר ושמן

המערכת

זמנים:

סוף זמן אכילת חמץ: 9:53

סוף זמן שריפת חמץ: 11:15

זמני כניסת החג

ירושלים	תל אביב	חיפה
18:38	18:54	18:48

סוף זמן אכילת אפיקומן: 12.37

זמני צאת החג

ירושלים	תל אביב	חיפה
19:52	19:55	19:55

שביעי של פסח כניסת החג

ירושלים	תל אביב	חיפה
18:42	18:59	18:52

זמני צאת החג

ירושלים	תל אביב	חיפה
19:57	20:00	20:00

בזמן הזה, כאשר עם ישראל נמצא במצב אשר זדים רוצים לחבל בתורה הק' ובלומדיה, ולפעמים אף נשמעים קולות מזורים אשר אולי הגיע הזמן לעשות שינויים בתורה, בתכניה ובכמות לומדיה. מן הראוי להביא תקציר של דברים נוקבים אך ערבים אשר השמיע כבוד קדושת מרן אדמו"ר שליט"א, בפני הדרג הבכיר מבין מקבלי ההחלטות, שבאו להיוועץ עמו: אחת מתוך מניין תרי"ג המצוות שבתורה, מוצאים אנו בפסוק (שמות כה. טו) "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו".

ושאל האדמו"ר שליט"א: מדוע הציווי הזה "בטבעות הארון יהיו הבדים לא יסרו ממנו", נאמר אך ורק בארון הבכירה ולא בשאר כלי המקדש, כגון השולחן, המזבח, וכו', שגם בהם היו בדים בתוך הטבעות?

ותירץ: כי התורה ממשיכה ואומרת (שמות כה. טו) "ונתת אל הארון את העדות אשר אתן אליך". בתוך הארון הייתה התורה אשר היא לעדות בין הקב"ה לעם ישראל. ורצתה התורה לרמזנו, כי אולי יבואו ימים, אשר יקומו כאלו וירצו לפגוע חלילה בתורה, לכן אותם בדים שהיו נתונים בטבעות שתפקידם היה לשאת בהם את הארון, היה אסור להסירם, כי הם היו צריכים להיות על מקומם, בכל עת ועונה, ובכל רגע נתון, שבעת הצורך, בזמן שירצו חלילה לחבל בתורה, יוכלו מיד לרוץ עם הארון ובתוכו התורה, לבלתי יכולת לפגוע בה, לשנות כהוא זה ממנה, וחלילה לפגוע בלומדיה ועמליה!

עומדים אנו בימים נעלים ונשגבים של ימי הפסח הנקראים אף בשם "זמן הרתנו". ושאלו המפרשים, מדוע נקרא חג זה, "זמן הרתנו", ולא "זמן שיצאנו לחרות"? וביאר כ"ק מרן אדמו"ר ממישקולץ שליט"א, על פי דברי חז"ל (אבות ג. ב) "אין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה".

ומה שזכה עם ישראל לצאת לחרות עולם ממצרים, על אף שהיו שרויים בחשכת הגלות, ולא היו ראויים לכך, כי הם היו עתידים לקבל את התורה, ככתוב (שמות ג. יב) "בהוציאך את העם ממצרים, תעבדון את האלוקים על ההר הזה".

על ידי לימוד התורה וקיום מצוותיה, זכו עם ישראל לעבור את כל הגלויות ונפתולי הייסורים עד לזמנינו אנו.

ולכן נקרא חג זה "זמן הרתנו" ולא "זמן שיצאנו לחרות", כי החירות האמיתית אמנם התחילה ביציאת מצרים, אך ממשיכה עד לימינו אנו, ומתחדשת עלינו בכל יום מחדש, בזכות שעם ישראל לומד את התורה והולך בדרכה הסלולה. וזה מה שנתון לנו את החירות האמיתית ומבדיל אותנו מן התועים.

יציאת מצרים

נאמר בנביא (ירמיה ב. ב) "כה אמר ה', זכרתי לך חסד נעורייך אהבת כלולותיך, לכתך אחרי במדבר בארץ לא זרועה". לכאורה צריך להבין, מהי ההדגשה לכתך 'אחרי' במדבר, מן הראוי היה לומר, 'לכתך במדבר'?

ונראה לומר, על פי מה שמובא בחז"ל (קידושין כב:) שקניין משיכה בבעלי חיים, ניתן לעשות בשני אופנים. א. "קורא לה והיא באה" - דהיינו, האדם קורא לבהמה והיא הולכת אחריו. ב. "הכישה במקל ורצתה לפניו" - דהיינו, האדם מכה את הבהמה, ואז היא רצה לפניו.

שתי דרכים אלו, מצויות גם כשהקב"ה רוצה לחבר את עם ישראל לתורה ומצוות. הדרך הראשונה: "קורא לה והיא באה" - הקב"ה קורא לעם ישראל בדרכי נועם. הדרך השנייה: "הכישה במקל והיא רצתה לפניו" - דהיינו דרך ייסורים ח'ו.

ועל פי זה, ביאר רבי בונים מפסיסחא (מדרש שמחה, חלק ב, א) את הפסוק (שיר השירים א.ד.) משכני 'אחריך' נרוצה: אנו מבקשים מהקב"ה, "משכני אחריך" - שהקב"ה ימשוך אותנו אליו בדרך הראשונה של קורא לה והיא באה "אחרי" - מתוך אהבה ודרכי נועם, ולא ח'ו דרך ייסורים. עכת"ד.

ובדרך זה, ביאר ה'תפארת שלמה' (פרשת ויחי), את דברי הכתוב (בראשית מט, א) "האספו ואגידה לכם את אשר יקרא אתכם באחרי על הימים". יעקב אבינו התפלל על אחרית הימים קודם ביאת הגאולה, בזמן שעם ישראל לא יהיה להם כבר כוח לסבול את הייסורים והגלות. לכן הוא ביקש 'אשר יקרא אתכם' - בלשון 'קריאה',

שהקב"ה יגאל אותנו וימשוך אותנו אליו בזמן הגאולה, דרך 'קורא לה והיא באה', ולא ח'ו דרך 'הכישה במקל'.

ולפי זה יתורץ מה שהקשנו בפתח דברינו, מהי ההדגשה לכתך 'אחרי' במדבר, מן הראוי היה לומר, 'לכתך במדבר'?

אלא לפי האמור לעיל יובן, כי הקב"ה מדגיש לעם ישראל, שהוא זוכר לטובה את מה שישראל הלכו אחריו באהבה ובשמחה, 'לכתך אחרי' - בבחינת משכני 'אחריך', והוא לא היה צריך להגיע לבחינה של 'הכישה במקל' בכדי להביאם אליו.

מדוע בודקים חמץ עם נוצה?

נפסק בהלכה (משנה ברורה סימן תלג ס"ק מו) שבבדיקת חמץ, המנהג הוא ליטול נוצה, ולבודק היטב בחורים ובסדקים, לגרור משם את החמץ עם נוצה.

ולכאורה מדוע בודקים את החמץ דווקא עם נוצה, ולא עם כל דבר אחר.

ונראה להסביר זאת, על פי דברי חז"ל (קידושין ל:) בראתי יצר הרע, ובראתי לו תורה תבלין. אם אתם עוסקים בתורה אין אתם נמסרים בידו, שנאמר (בראשית ד, ז) "הלא אם תטיב שאת". ואם אין אתם עוסקים בתורה, אתם נמסרים בידו, שנאמר (שם) "לפתח חטאת רובץ". יוצא לנו מכך, שהכוח היחיד בעולם, בו אנו יכולים לנטרל את היצר הרע, הוא אך ורק על ידי לימוד התורה. בכוח התורה, אנו מסירים את יצר הרע מקרבנו.

ומובא בפוסקים (ש"ד, טו, לבוש. באר הגולה, על שולחן ערוך יורה דעה סימן רעא, ז) שנוהגים לכתוב את ספר התורה

עם נוצה. ולפי זה יובן היטב מדוע בודקים את החמץ דווקא עם נוצה, ולא עם כל דבר אחר. כי הרי החמץ רומז ליצר הרע, כדברי חז"ל (ברכות ז.) 'רצוננו לעשות רצונך, ומי מעכב שאור שבעיסה'.

וכפי שכתב הרדב"ז (שו"ת חלק ג סימן תתקע"ז) מדוע חמץ אסור במשהו ואף אסור בהנאה, בשונה משאר האיסורים שבתורה שאיסורם הוא בכזית והם מותרים בהנאה. משום שהחמץ רומז ליצר הרע, ואת היצר הרע אנו חייבים להסיר לגמרי מקרבנו.

ולכן אנו נוהגים לקחת דווקא נוצה לבדוק בזה את החמץ, בכדי לרמוז שהכוח היחיד שבו אפשר לנצח ולהתגבר על היצר הרע שהוא החמץ שבקרבנו. הוא על ידי לימוד התורה, המרומז בנוצה שבו אנו כותבים את ספר התורה.

מדוע מחלקים לילדים דווקא קליות ואגוזים?

מובא בחז"ל (פסחים קט.) רבי עקיבא היה מחלק, קליות ואגוזים לתינוקות בערב פסח, כדי שלא יירדמו ויוכלו לשאול את ארבע הקושיות. וכן נפסק להלכה (שולחן ערוך אורח חיים, הלכות פסח סימן תעב סעיף טז). ולכאורה צריך להבין, מדוע מחלקים דווקא אגוזים, ולא שאר פירות או מיני מתיקה.

ונראה לומר, שבהלכות ראש השנה (שולחן ערוך אורח חיים, סימן תקפג סעיף ב) כתב הרמ"א, שלא לאכול בראש השנה אגוזים, מפני שאגוז בגימטריא חטא.

והרי ידוע מאמר חז"ל (ימא פו:) "העושה תשובה מיראה, זדונות נעשים לו כשגגות. והעושה תשובה מאהבה, זדונות נעשים לו

כזכויות". והנה, ראש השנה הוא זמן של 'תשובה מיראה' מחמת אימת הדין, ופסח הוא זמן של 'תשובה מאהבה' מחמת גודל הניסים שאירעו בו.

ולפי זה מובן, מדוע מחלקים לתינוקות בליל חג הפסח דווקא אגוזים, ולא שאר פירות או מיני מתיקה.

כי בראש השנה שהוא זמן של תשובה מיראה מחמת אימת הדין, אז הזדונות נעשים לאדם כשגגות, לכן אומר הרמ"א שלא לאכול אגוזים, בכדי לא להזכיר חטא.

אולם בפסח שהוא זמן תשובה מאהבה, והזדונות נעשים לו כזכויות, מחלקים דווקא אגוזים, כי עכשיו כל העוונות נהפכו לזכויות, ואדרבה אנו מעוניינים להזכיר את העוונות, כדי שיהפכו גם הם לזכויות...

קדש

הסימן הראשון בליל הסדר הוא: "קדש". ולכאורה צריך להבין, מדוע אנו אומרים "קדש", הלא זה בא להגיד לנו שכעת מגיעה מצוות 'קידוש', ואם כן נכון היה לומר "קידוש" ולא "קדש"?

ונראה לומר, על פי דברי המהר"ל (ריש הלכות פסח) שבליל הסדר הקב"ה מקדש את כנסת ישראל בקידושין. ולכן אנו מברכים שבע ברכות עד אכילת כזית מצה, ואלו הן: א.

בורא פרי הגפן. ב. מקדש ישראל והזומנים. ג. שהחיינו וקיימנו והגיענו לזמן הזה. ד. בורא פרי האדמה על הכרפס. ה. ברוך אתה ה' גאל ישראל. ו. המוציא. ז. על אכילת מצה.

ולפי זה הוא אף הסביר, מדוע חז"ל (ירושלמי, פסחים פרק י, הלכה א) משווים, את אכילת מצה בערב פסח, לארוסה שאסורה לבעלה.

משום שבליל הסדר, הקב"ה מקדש את כנסת ישראל בקידושין. ומשום כך, אנו מברכים שבע ברכות עד אכילת הכזית מצה. ולכן השו"ח"ל את האוכל מצה בערב פסח, לארוסה שאסורה לבעלה קודם החופה ושבע ברכות. כי אדם שאוכל מצה בערב פסח, הוא אינו מחכה לקידושין ושבע הברכות שייעשו בליל הסדר. עכת"ד.

ועל פי זה נבין, מדוע אנו אומרים בתחילת ליל הסדר "קדש" ולא אומרים 'קידוש'. כי זה בא לרמוז שאנו אומרים להקב"ה "קדש" - תקדש אותנו כבר בקידושין...

מדוע לא תיקנו חכמים לשתות חמש כוסות, גם כנגד הלשון החמישית, "והבאתי אתכם אל הארץ"?

מובא בחז"ל (בראשית רבה פח, ה) ארבע כוסות שתיקנו חכמים לשתות בפסח, הן כנגד ארבע לשונות של גאולה 'והוצאתי', 'והצלתי', 'וגאלתי', 'ולקחתי'.

לכאורה צריך להבין, למה לא תיקנו חכמים לשתות חמש כוסות, גם כנגד הלשון החמישית שנאמרה בתורה (שמות ו, ח) "והבאתי אתכם אל הארץ אשר נשאתי את ידי לתת אותה לאברהם ליצחק וליעקב.

ונראה לומר, על פי דברי האור החיים' הק' (שמות ו, ח) שהסביר, מדוע לא הכניס הקב"ה את יוצאי מצרים לארץ ישראל, הרי הקב"ה הבטיח (שמות ו, ח) "והבאתי אתכם אל הארץ". ובפרט שהקב"ה גם נשבע שהוא יכניסם לארץ ישראל, כנאמר (שמות ו, ו) "לכן אמור לבני ישראל, והוא לשון שבועה, כמובא בחז"ל (שמות רבה, פרק ו) כל מקום

שנאמר 'לכן' זהו לשון שבועה. ואם כן מדוע הקב"ה לא קיים הבטחתו ושבועתו.

ותירץ, שהבטחת הקב"ה 'והבאתי אתכם אל הארץ' נאמרה, לאחר שנאמר (שמות ו, ו) 'וידעתם כי אני ה' אלוהיכם'. דהיינו, הקב"ה התנה עם יוצאי מצרים, שאם הם יכירו בו וידעו כי ה' הוא האלוהים, אז הם יזכו שהוא באמת יכניסם לארץ ישראל. ואם לא, הוא לא יכניס אותם לארץ ישראל.

והיות ויוצאי מצרים חטאו במדבר בעשרה ניסיונות, שניסו את הקב"ה, כנאמר (במדבר יד, כב) 'וינסו אותי זה עשר פעמים ולא שמעו בקולי'. לכן הקב"ה לא היה חייב להכניסם לארץ ישראל. עכת"ד הק'.

ועל פי זה נבין, מדוע לא תיקנו חכמים לשתות גם כוס חמישית, עבור הלשון 'והבאתי אתכם אל הארץ'. משום, שהקב"ה לא הכניס בסוף את יוצאי מצרים לארץ ישראל, כי הם לא עמדו בתנאי שעשה עימם - 'וידעתם כי אני ה' אלוהיכם', ולכן אנו לא שותים כוס חמישית, בכדי לא לעורר את החטא של יוצאי מצרים, שזה מה שגרם להם, לא להיכנס לארץ ישראל.

ג' מצות: כהן, לוי, ישראל

נפסק בהלכה (שולחן ערוך אורח חיים, סימן תעג, סעיף ד) שמכניסים לתוך הקערה שלוש מצות. ומובא בכתבי האר"י הק' (פרי עץ חיים, שער חג המצות, פרק ו) ששלוש המצות נקראות: כהן, לוי, ישראל.

ולכאורה צריך להבין, מדוע הן נקראות כהן, לוי, ישראל, ולא ראשון, שני, שלישי.

ונראה לומר, על פי מאמר חז"ל הנאמר בעניני מתן תורה (שבת פח). דרש ההוא גלילאה: "ברוך רחמנא דיהב אוריין תליתאי" - ברוך ה' שנתן תורה משולשת, תורה נביאים כתובים. "לעם תליתאי" - לעם משולש, כהנים לויים וישראל. "על ידי תליתאי" - על ידי משה שהוא שלישי לאהרן ומרים. "בירחא תליתאי" - בחודש השלישי, סיון, שאז היה מתן תורה. עכ"ד חז"ל.

והנה, מטרת יציאת מצרים הייתה, בכדי שעם ישראל יקבלו את התורה, כנאמר (שמות ג, יב) "בהוציאך את העם ממצרים, תעבדון את האלוקים על ההר הזה".

ולכן, בליל הסדר שהוא ליל יציאת מצרים, אנו רומזים כבר בעת הנחת שלוש המצות בתחילת לילה קדוש זה, שמטרת יציאת מצרים הייתה, לקבל את התורה, שניתנה לעם ישראל, שהם כהנים לויים וישראלים. ולכן שלוש המצות נקראות: כהן, לוי, ישראל.

מדוע אוכלים את המצה לפני המרו, הרי השעבוד היה לפני הגאולה?

ונראה לומר, על פי דברי ה'אבודרהם' (פסח, פירוש ההגדה) שביאר את דברי ההגדה, "הא לחמא עניא די אכלו אבתהנא בארעא דמצרים".

לכאורה צריך להבין, מדוע נאמר 'הא לחמא עניא די אכלו אבתהנא בארעא דמצרים', הרי בני ישראל אכלו את המצות כשהם יצאו ממצרים ולא כשהיו במצרים, כדברי הכתוב (שמות יב, ח) "ולא הספיק בצקם להחמיץ". ואם כן מדוע נאמר הא לחמא עניא די

אכלו אבתהנא "בארעא דמצרים". וביאר, שגם במצרים אכלו בני ישראל מצה, כי המצריים היו רגילים להאכיל את העבדים מצות, כי המצות קשות לעיכול, והמצריים לא רצו שהעבדים יאכלו הרבה, לכן הם האכילו אותם מצות שהן קשות לעיכול, וממילא העבדים לא יאכלו הרבה. מתבאר לנו מכך, שהמצה חוץ ממה שהיא מסמלת את החירות, היא מסמלת גם את העבדות שהייתה לישראל במצרים.

ולפי זה נבין, מדוע אנו אוכלים כיום קודם את המצה, ורק אחר כך את המרו. כי אמנם המצה מסמלת את החירות, אבל בזה שאנו אוכלים אותה לפני המרו, בזה אנו מסמלים את חלק העבדות שהייתה לנו במצרים. כי במצה יש גם רמז לעבדות שהייתה לישראל במצרים.

מדוע אוכלים את ה'כרפס', לפני אמירת 'הא לחמא עניא'?

לכאורה צריך להבין, מדוע אנו אוכלים את ה'כרפס', לפני אמירת 'הא לחמא עניא'. הרי לפני אכילת ה'כרפס' אנו מברכים 'בורא פרי האדמה', ואנו מכוונים אז לפטור את ברכת 'בורא פרי האדמה' על המרו, כנפסק בהלכה (שולחן ערוך אורח חיים סימן תעג, סעיף ו. ובמשנה ברורה סי' נה). ואם כן, מן הראוי היה לאכול את ה'כרפס' כמה שיותר קרוב לסעודה, בכדי שלא יהיה הפסק גדול בין אכילת ה'כרפס' ל'מרו'.

ונראה לומר, על פי דברי חז"ל (מלכים ב, ד, מב) "ואיש בא מבעל שלישה, ויבא לאיש האלוקים לחם ביכורים עשרים לחם שעורים וכרמל בצקלונגו, ויאמר תן לעם ויאכלו". וביאר על כך המצודת

דוד: 'כרמל בצקלונגו' - הכוונה, שיבולים רכות ומלאות, כשהן עדיין בקליפותיהן.

ולפי זה אפשר לומר, שלכן אנו אוכלים את ה'כרפס' דווקא לפני אמירת 'הא לחמא עניא'. כי הרי תיבת 'כרפס' מורכבת משתי מילים - כר - פס', וזה בא ללמד אותנו, שאנו צריכים לתת לעני לחם לאכול, לא רק כשיש לנו פת מוכן, אלא 'כר' - כשהחטים עוד רכות והן מלאות בקליפותיהן, כבר אז אנו צריכים לחשוב על העניים ולומר בליבנו, שמיד כשהשיבולים תהיינה מוכנות, נאפה מהם לחם, וניתן לעניים מזה.

ולכן אנו אוכלים את ה'כרפס' דווקא לפני אמירת 'הא לחמא עניא', כי הרי ב'הא לחמא עניא' אנו אומרים 'כל דכפין ייתי ויכול', וזה בא לרמז לנו, שכבר שהשיבולים רכות, והם עדיין בקליפתן, כבר אז צריכים אנו לחשוב על העניים.

מדוע כשעושים 'יחץ', אנו לוקחים דווקא את החלק הגדול לאפיקומן?

לכאורה צריך להבין, מדוע לוקחים דווקא את החלק הגדול לאפיקומן, ואת החלק הקטן מחזירים לקערה.

אלא משום שאפיקומן רומז על הגאולה, כמו שהגאולה היא עכשיו מוסתרת ונעלמת מאתנו, אולם בסוף היא תתגלה לעין כל, כך האפיקומן בתחילה הוא מוחבא וטמון מעינינו, אולם לבסוף הוא מתגלה, וכל אחד מקבל חלק ממנו.

והנה, על זמן הגאולה נאמר (ישעיהו נד, יז) "ברגע קטן עזבתך, וברחמים גדלים אקבצך". דהיינו,

צער הגלות יחשב כרגע קטן, כנגד הרחמים הגדולים שיעשה הקב"ה לישראל בזמן הגאולה.

ולפי זה יובן, מדוע אנו לוקחים דווקא את החלק הגדול לאפיקומן, ואת החלק הקטן מחזירים לקערה.

כי החלק הגדול של האפיקומן מרמז על הגאולה העתידה שהיא תהיה 'ברחמים גדולים', ולכן אנו לוקחים לאפיקומן את החלק הגדול.

אולם החלק הקטן שמרמז על הגלות שהיא כ'רגע קטן' כנגד הגאולה שתהיה 'ברחמים גדולים' אקבצך, אנו לוקחים עבורה, את החלק הקטן.

ונראה לומר באופן אחר. על פי דברי הכתוב (בראשית מט, כ) "מאשר שמנה לחמו, והוא יתן מעדני מלך".

וביאר על כך האלשיך הק' (שם): 'אשר' עצמו היה מסתפק במועט, דהיינו, בחתיכת לחם קטנה. אבל כשהוא נתן לאחרים, הוא לא הסתפק במועט, אלא הוא נתן להם את החלק הגדול והכי טוב. וזוהי הכוונה: "מאשר שמנה לחמו" - דהיינו, אשר לעצמו, היה מסתפק בחתיכת לחם, וזה היה נחשב אצלו כדבר הכי שמן וטוב. אולם "והוא יתן מעדני מלך" - כשהוא נתן לאחרים, הוא לא הסתפק במועט, אלא הוא נתן להם את החלק הכי גדול ומכובד, כמו שנותנים למלך. עכ"ד.

והנה, אפיקומן רומז על העני, כמו שהאפיקומן מוטמן ומוחבא, כמו כן, העני שאין לו הרבה אוכל, מטמין חלק מאוכלו, בכדי שישאר לו גם לימים הבאים.

ולפי זה אפשר להבין, מדוע אנו לוקחים דווקא את החלק הגדול

לאפיקומן, ואת החלק הקטן מחזירים לקערה. בכדי לרמז, שאנו צריכים לדאוג ולתת לעני, יותר ממה שאנו דואגים לעצמנו. לכן אנו לוקחים לעצמנו את החלק הקטן ומניחים אותו חזרה בקערה, בכדי להראות שלעצמנו אנו מסתפקים בחלק הקטן. אולם את החלק הגדול, צריכים אנו לתת לעני, ולכן אנו נותנים דווקא את החלק הגדול לאפיקומן, שרומז על העני.

כאן הבן שואל

ואפשר לומר, על פי דברי חז"ל (קידושין לו.) על הפסוק (דברים יד, א) "בנים אתם לה' אלוקיכם": בזמן שאתם נוהגים מנהג "בנים", דהיינו, שאתם שומעים לאביכם שבשמים ועושים רצונו, "אתם קרויים בנים". אולם, אם אין אתם נוהגים מנהג "בנים", אין אתם קרויים בנים. ח"ו.

ולפי זה אפשר לומר, שזוהי הפירוש: "כאן" - בליל הסדר. "הבן שואל" - אנו יכולים לבקש ולשאל מהקב"ה, שנוכח להיות "בנים אתם לה'" - להתנהג כבנים להקב"ה ולעשות רצונו.

אחד חכם ואחד רשע

לכאורה קשה, מדוע ישנה וי"ו החיבור במילים "ואחד רשע", לכאורה היא נראית כמיותרת, כי הנכון היה לכתוב: "אחד חכם, אחד רשע, אחד תם ואחד שאינו יודע לשאול".

אלא בעל ההגדה רוצה לחדד לנו את ההבדל בין ה'חכם' ל'רשע'. ה'חכם' יודע שכל מה שיש לו, זהו מאת הקב"ה בלבד, והוא הביא לו את כל הדברים הטובים. אולם ה'רשע',

תולה הכל בעצמו, הוא המוצלח. הוא המוכשר. ולכל ההצלחות הוא אחראי, ואת הקב"ה הוא שם במדרגה שניה... כלומר, הוא אומר לעצמו: "בזכותי הכל מצליח וזכותי כישרונותיי הברוכים הגעתי להישגים הללו. נכון, גם הקב"ה עזר לי"...

וזה מה שבעל ההגדה רוצה להדגיש לנו: המאמין אך ורק ב"אחד" - בהקב"ה, הרי הוא חכם. אבל "ואחד" המאמין גם בכוחות עצמו, הרי הוא כאומר "ואחד" - שנותן חשיבות גם לכוחות נוספים, הרי הוא רשע!...

שלא אחד בלבד עמד עלינו לבלותינו, אלא שבכל דור ודור עומדים עלינו לבלותינו, והקדוש ברוך הוא מצילנו מידם

וצריך להבין, מדוע נאמר בתחילה 'שלא אחד' בלבד עמד עלינו לבלותינו, ולאחר מכן נאמר 'שבכל דור ודור' עומדים עלינו לבלותינו. לכאורה היה צריך לומר דבר והיפוכו, "שלא בדור אחד" עומדים עלינו לבלותינו, אלא שבכל "דור ודור" עומדים עלינו לבלותינו.

ונראה לומר, על פי דברי חז"ל (ברכות ו.) על הפסוק (דברים כה, י) "וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך ויראו ממך": תניא ר' אליעזר הגדול אומר, 'כי שם ה' נקרא עליך' - אלו תפילין שבראש. והקשה הרה"ק בעל ה"קדושת לוי" מברדיטשוב זי"ע, לכאורה לפי דברי חז"ל אלו, היו צריכים כל הגויים לירא מכל

אדם בישראל המניח תפילין, כפי שנאמר "ויראו ממך". ופירש, שלא נאמר "תפילין שעל הראש" אלא "תפילין שבראש". בכדי לומר לנו, שהתפילין צריכות להיות מונחות 'בתוך הראש'. דהיינו, תוכן התפילין שהוא האמונה בה' יתברך, צריך להיות חרוט עמוק בראש - במוחנו, ולא רק 'על הראש'. ואז מתקיים הכתוב "ויראו ממך" - רק אז מתייראים מאתנו אומות העולם, ואין בכוחם לפגוע בנו ח"ו לרעה. עכת"ד.

ובזה יתפרש דברי ההגדה: "שלא אחד בלבד" - זה שלא מושרש בתוך ראשו שהקב"ה הוא אחד יחיד ומיוחד, זה אשר גורם לנו "עומדים עלינו לכלותינו", ח"ו. כי אילו התפילין היו חרוטים בתוך ראשו בבחינת 'תפילין שבראש', אז היו כל אומות העולם מתייראים מאתנו כמאמר הכתוב "ויראו ממך".

ובזה גם נבין, מדוע נאמר קודם 'שלא אחד' בלבד עמד עלינו לכלותינו, ולאחר מכן נאמר 'שבכל דור ודור' עומדים עלינו לכלותינו. כי "שלא אחד בלבד", הכוונה היא להקב"ה, שהוא אחד ויחיד בעולם, וזה שאנו לא יודעים שהקב"ה בלבד, רק הוא יכול להצילנו, זה ח"ו גורם שבכל דור ודור עומדים עלינו לכלותינו, ח"ו.

שולחן עורך

לכאורה צריך להבין: א. מדוע בעל ההגדה עשה סימן "שולחן עורך", הרי ברור שלאחר אכילת המצה והמרור, מגיע זמן סעודת החג. ב. מדוע נאמר שולחן "עורך", הן הראוי היה לומר שולחן "עורך", דהיינו, שהשולחן עורך ומוכן לאכילה, ולא שולחן "עורך", דהיינו, שכעת הולכים לערוך את השולחן. וכפי שנכתב בהלכה (שולחן ערוך אורח חיים, הלכות פסח סימן

תעב, סעיף א) יהיה שולחנו "ערוך" מבעוד יום. ונראה לומר, על פי מה שנפסק בהלכה (שולחן ערוך אורח חיים, הלכות סעודה סימן קעט סעיף א) אם אדם אמר 'הב לן ונברך', הוא לא יכול להמשיך ולאכול, כי הוא כבר התחייב בברכת המזון.

וכתבו על כך הראשונים (רבינו פרץ על דברי הטור, אורח חיים סימן תעז) שבלייל הסדר אינו כך, אלא מי ששכח לאכול אפיקומן, ונזכר לאחר שאמר 'הב לן ונברך', הוא יכול לאכול את האפיקומן לפני ברכת המזון, אף על פי שבכל ימות השנה כשהוא אומר 'הב לן ונברך', הוא לא יכול להמשיך ולאכול. מכיוון שבפסח אנו מוסכים על שולחנו של בעל הבית שהוא הקב"ה, וכשאנו סמוכים על שולחנו של בעל הבית, בהלכה (שולחן ערוך אורח חיים, סימן קעט, סעיף ב) שאפילו אם אמרו 'הב לן ונברך' הוא יכול להמשיך לאכול בלי ברכה נוספת, מכיוון שהוא תלוי בדעת בעל הבית.

והנה, מובא בספר 'יסוד ושרוש העבודה' (שער ט' - שער הצאן - תחילת פרק ו, בסדר ההגדה) שבסימני ליל הסדר 'קדש ורחץ' וכו', טמונים סודות גדולים ועצומים. ולכן צריכים לאומרים בפה, כי הם לא רק סימן בעלמא. עכת"ד.

ועל פי זה נבין, מדוע בעל ההגדה עשה סימן "שולחן עורך". ומדוע נאמר "שולחן עורך" ולא "שולחן ערוך". לרמז, שבלייל הסדר, הקב"ה הוא זה שעורך את הסדר, ואנו סמוכים על שולחנו של בעל הבית - הקב"ה. וזה לא בא לומר, שעכשיו הוא זמן האכילה, כי לכך אין צורך סימן מיוחד, אלא זה בא לרמז לנו, שבלייל פסח, אנו סמוכים על שולחנו של בעל הבית - הקדוש ברוך הוא.

ולכן אנו גם אומרים דווקא שולחן "עורך" ולא שולחן "ערוך". כי אנו

רוצים לרמז, שכעת הקב"ה הוא זה שעורך את השולחן, ואנו סמוכים על שולחנו. ובוזה מדויק הלשון: 'שולחן עורך', דהיינו, הקב"ה עורך כעת את השולחן.

אילו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו

לכאורה, מה יועיל לנו, אם הקב"ה ייתן לנו את השבת, ולא יקרב אותנו לפני הר סיני.

ואפשר לומר, על פי מאמר חז"ל (שמות רבה כה, יב) שהשבת שקולה כנגד כל המצוות שבתורה. וכן מובא בירושלמי (ברכות פרק א הלכה ה, ובגדרים פרק ג, הלכה טו). וכדברי חז"ל (וזהר הק' חלק ב, דף מז.) וזה לשונו: שקיל שבת, לקבל אורייתא כלא, ומאן דנטיר שבת, כאילו נטיר אורייתא כלא. דהיינו, שקולה שבת כנגד התורה כולה, ומי ששומר שבת, כאילו שמר התורה כולה.

ובזה נבין את דברי ההגדה: 'אילו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני, דיינו'. אפילו אם הקב"ה היה נותן לנו רק את השבת, בלי לקרב אותנו להר סיני, אז גם דיינו. כי השבת הרי שקולה כנגד כל המצוות שבתורה, ולכן אפילו אם היינו מקבלים רק את השבת, גם דיינו.

ונראה לומר באופן אחר. על פי דברי חז"ל (שבת קיח): אמר ר' חייא בר אבא א"ר יוחנן: כל המשמר שבת כהלכתו אפילו עובד עבודה זרה כדור אנוש, מוחלין לו. שנאמר (ישעיהו נו, ב) "אשרי אנוש יעשה זאת וכן אדם יחזיק בה, שומר שבת מחללו", אל תקרי 'מחללו', אלא 'מחול לו'.

וכדברי חז"ל (שבת קיט): אמר רב

חסדא אמר מר עוקבא: כל המתפלל בערב שבת ואומר 'יכולו', שני מלאכי השרת שמלווים אותו, מניחים ידיהם על ראשו ואומרים לו (ישעיהו ו, ז) "וסר עוונך וחסאתך תכופר". יוצא לנו מכל זה, שעל ידי שמירת שבת, מתכפרים לאדם כל עוונותיו, והוא מתנקה מכל חטא ועוון.

ומובא בחז"ל (שבת קמו.) כשעמדו ישראל על הר סיני, פסקה וזהמתם. ולפי זה אפשר לומר, שזהו הפירוש: 'אילו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו'. אם היינו מקבלים את השבת לבר, אפילו בלי להגיע להר סיני, אז גם דינו. כי הרי על ידי שמירת השבת, אנו רואים את החביבות שיש לבני ישראל אצל הקב"ה, שרק הם יכולים להשתמש בשרביטו של הקב"ה, ואם כן, לא היינו צריכים כבר להגיע להר סיני, בכדי לראות את החביבות המיוחדת שיש לנו אצל הקב"ה.

ונראה לומר באופן אחר. על פי דברי חז"ל (סנהדרין נח): גוי ששומר שבת, חייב מיתה.

והסבירו הספרים הקדושים ('ראש דוד' לחיד"א, פרשת מקץ. ו'בני יששכר', מאמרי השבתות ט, י) מדוע גוי ששבת, חייב מיתה. משום שהשבת היא שרביטו של מלך מלכי המלכים הקב"ה, והמשתמש בשרביטו של המלך, חייב מיתה.

אולם בני ישראל, נקראים בנים להקב"ה. כנאמר (דברים יד, א) "בנים אתם לה' אלוהיכם". ולכן רק להם מותר לשמור שבת, כי רק לכן מותר להשתמש בשרביטו של אביו המלך. רואים אנו מכל זה, שלבני ישראל יש חביבות מיוחדת אצל הקב"ה, והם יכולים להשתמש בשרביטו.

והנה, בהר סיני אנו גם רואים את החביבות המיוחדת שיש לבני ישראל אצל הקב"ה. כנאמר (שמות יט, ה) "והייתם לי סגולה מכל

העמים". וביאר על כך רש"י (שם): "סגולה" - אוצר חביב, כנאמר (קהלת ב, ה) "וסגולת מלכים". כמו כלי יקר ואבנים טובות שהמלכים גונזים אותם, כך אתם תהיו לי סגולה משאר אומות.

ולפי זה אפשר לומר, שזהו הפירוש: 'אילו נתן לנו את השבת ולא קרבנו לפני הר סיני דיינו'. אם היינו מקבלים את השבת לבר, אפילו בלי להגיע להר סיני, אז גם דינו. כי הרי על ידי שמירת שבת, אנו רואים את החביבות שיש לבני ישראל אצל הקב"ה, שרק הם יכולים להשתמש בשרביטו של הקב"ה, ואם כן, לא היינו צריכים כבר להגיע להר סיני, בכדי לראות את החביבות המיוחדת שיש לנו אצל הקב"ה.

קרבן פסח שבישלו אותו בחמי טבריה

קרבן פסח נאכל רק על ידי צלייה באש. כנאמר בתורה (שמות יב, ט) "אל תאכלו ממנו נא ובשל מבושל במים, כי אם צלי אש". ואמרו חז"ל (פסחים מא.) אמר רב חסדא, המבשל קרבן פסח בחמי טבריה, חייב, משום שעבר על 'כי אם צלי אש'. כלומר, שהוא לא קיים את מצוות העשה שבתורה שיהיה הפסח צלי אש.

ולכאורה קשה, איך בכלל יכול להיות מציאות שאדם בישל קרבן פסח בחמי טבריה. אם נאמר, שהוא לקח את קרבן הפסח לטבריה ושם בישל זאת. הרי הקרבן נפסל, כנפסק להלכה, (רמב"ם הלכות קרבן פסח, פרק ד הלכה ג) קרבן פסח שיצא מירושלים, יישרף מיד.

ולכאורה היה אפשר לומר, שרב חסדא מדבר בונן "שהותר הבמות" לאחר שעברו ישראל את הירדן

בימי יהושע בן נון, שאז היה מותר לאכול קרבן פסח בכל ערי ישראל, כשאר קדשים קלים, כדברי חז"ל (זבחים קיד:).

אך קשה לומר כן, דלא מסתבר שרב חסדא מדבר על תקופה שהייתה לפניו, וכמו כן, אי אפשר לומר, שרב חסדא מדבר לעתיד לבוא, כי גם לעתיד יהיה אסור להקריב קרבנות בבמות, כדברי חז"ל (שם).

ובפרט שהרמב"ם (הלכות קרבן פסח פרק ח הלכה י) מביא להלכה: פסח שבישלו בחמי טבריה אסור, משום שאינו 'צלי אש'. וכלל הוא, שהרמב"ם לא כותב הלכה הנוגעת לתקופת העבר, אם לא שייך שהיא תהיה נוגעת גם לעתיד.

ולכאורה היה אפשר לומר, ש"חמי טבריה" הם לא דווקא חמי טבריה אשר בטבריה, אלא מעיינות רותחין שבכל מקום אפילו בירושלים. כדמשמע לכאורה מדברי רש"י (פסחים מא. ד"ה חמי טבריה) "חמי טבריה" - מעיינות רותחין.

אבל למעשה אי אפשר לומר כן, דהרי מובא בחז"ל (פסחים ח) "אמר ר' דוסתאי בר' ינאי, מפני מה אין חמי טבריה בירושלים, כדי שלא יהיו עולי רגלים אומרים: אלמלא לא עלינו אלא לרחוץ בחמי טבריה, דיינו, ונמצאת עליה שלא לשמה". ואם כן מוכח מכך, שלא היה כלל מעיינות רותחין בירושלים, כי אם כן, היו עולי הרגלים יכולים לומר, אלמלא לא עלינו אלא לרחוץ במעיינות רותחין שבירושלים, דינו. והשתא הדרא קושיא לדוכתא, איך יכול להיות מציאות של קרבן פסח שבישלו בחמי טבריה.

ונראה לומר, על פי דברי חז"ל (מדרש שיר השירים רבה, פרשה ז, ה) 'עתידה ירושלים שתגיע עד דמשק', ואם כן, יש מציאות שאדם בישל קרבן פסח בירושלים בחמי טבריה.

היגיוני תורה

אוכל זאת באכילה גסה, וכיו"ב, זה לא נחשב כ'אכילה שלא כדרך אכילה והנאה'. (ועיין במשנה למלך, הלכות יסודי התורה, פרק ה).

ולפי זה יוצא, שאי אפשר להביא ראייה, מדברי הגמרא 'בלע מצה יצא'. כי הרי כשאדם בולע מצה או אוכל זאת באכילה גסה, זה לא נחשב 'אכילה שלא כדרך'. כי המאכל עצמו הוא טוב, רק האדם אכל זאת, 'שלא כדרך אכילה'.

ואם כן, הדרא קושיא לדוכתא, איך קיים אברהם אבינו מצוות קרבן פסח בכל שנה עד שהוא מל את עצמו, הרי הוא היה ערל?

ולכאורה היה אפשר לתרץ, על פי היסוד שכתב ה'בית הלוי' מבריסק (שו"ת חלק ג, סימן נא, אות ד), שבאכילת קרבנות, העיקר היא התוצאה, שהקרבן יאכל, ולכן לא שייך לומר בהם, את הכלל: 'אכילה שלא כדרך, לאו שמיה אכילה', משום שבקרבנות העיקר היא התוצאה, שהקרבן יאכל, ולא אכפת לנו איך זה נאכל.

ולפי זה, היה אפשר לתרץ, שאברהם אבינו אכל את הקרבן פסח שלא כדרך אכילה, והוא יצא בו ידי חובה, כי בקרבנות הרי עיקר היא התוצאה, שהקרבן יאכל. ולכן הוא אף יכול היה לאכול את הקרבן פסח אפילו כשהוא לא היה מהול, ועם כל זאת לצאת ידי חובת אכילת קרבן פסח, משום שבקרבנות העיקר היא התוצאה, שהקרבן יאכל.

ואולם אי אפשר לתרץ כך, משום שקרבן פסח, הוא שונה משאר הקרבנות, משום שקרבן פסח, המצווה בו היא עצם האכילה ולא התוצאה שהקרבן יאכל, כנאמר (שמות יב, ח) "ואכלו את הבשר בלילה הזה צלי אש, ומצות על מררים

עצמו, הרי הוא היה ערל?

אלא משום, שאברהם אבינו אכל את קרבן פסח שלא כדרך אכילה והנאה, ולכן, את מצוות אכילת קרבן פסח, הוא קיים באכילה זו, משום שבאכילת מצווה שלא כדרך אכילה והנאה, כן יוצאים בה ידי חובה. אולם על האיסור של "כל ערל לא יאכל בו", הוא לא עבר, מכיוון שהוא אכל זאת שלא כדרך אכילה והנאה, ובאיסורי אכילה והנאה, לא לוקים עליהם אם אכלו אותם שלא כדרך אכילה והנאה.

אולם בשו"ת 'נודע ביהודה' (מהדורא קמא, יורה דעה סימן לה) דחה את הראייה שהביא ה'תורת חיים'. משום שלפי דברי ה'תורת חיים', אם אדם בלע אחד מאיסורי הנאה, הוא לא יהיה חייב על כך, כי זה נחשב 'שלא כדרך אכילה והנאה'.

וזה נוגד את דברי הגמרא (חולין קג:) ששם מבואר להיפך, אם בלע אדם אחד מאיסורי הנאה, הוא כן חייב על כך, כי זה כן נחשב דרך אכילה והנאה.

ואם כן, אי אפשר להביא ראייה, שאכילת כזית מצה או אכילת קרבן פסח, יוצאים בה ידי חובה.

ולכן גם אי אפשר לומר, שאברהם אבינו אכל את הקרבן פסח, שלא כדרך אכילה והנאה, והוא יצא בו ידי חובה.

וביותר קשה על דברי ה'תורת חיים', מדברי האחרונים שכתבו, שההגדרה של 'אכילה שלא כדרך אכילה והנאה' היא רק, אם המאכל מצד עצמו לא ראוי, כגון, שמעורב בו דבר מר, או זה נחשב 'אכילה שלא כדרך אכילה והנאה'. אבל אם המאכל מצד עצמו הוא טוב, אלא שהאדם

משום שנאמר בהם "לא תאכל", ואכילה שלא כדרך אכילה והנאה, לא נקראת אכילה. כך גם במצוות עשה שנאמר בהם "תאכל", כגון מצה, שנאמר בה (שמות יב, יח) "בערב תאכלו מצות", או קרבן פסח, שנאמר בו (שמות יב, ח) "ואכלו את הבשר בלילה הזה". גם כן אין יוצאים בהם אלא כדרך אכילה והנאה.

והביאו האחרונים (גליון מהרש"א פסחים לה. והרש"ש שם) ראייה לדברי ה'משנה למלך', מדברי הגמרא (פסחים לה.) "המחהו וגמעו" - אם אדם לקח דבר מאפה, המיס אותו במים וגמעו בפסח. "אם חמץ הוא - עונשו כרת, ואם מצה הוא - אין אדם יוצא ידי חובתו בפסח".

וכתב על כך רש"י (שם), משום "דלאו דרך אכילה קאכיל ליה". דהיינו, אין בגמיעה זו משום גדר אכילה והיא אינה נחשבת כאכילת מצה. ולכן הוא אינו יוצא בה ידי חובת מצה בפסח.

וראים אנו מכך, שאכילת כזית מצה, שלא כדרך אכילה והנאה, לא יוצאים בה ידי חובה.

אולם ה'תורת חיים' (חולין קכ.) נקט, שאם אדם אכל כזית מצה, שלא כדרך אכילה והנאה, הוא כן יצא ידי חובה.

והוא מביא ראייה לכך מהגמרא (פסחים קטו:) אמר רבא, בלע מצה יצא.

וראים אנו מכך, שאכילת כזית מצה שלא כדרך אכילה והנאה, כן יוצאים בה ידי חובה. עכת"ד.

ולפי דברי ה'תורת חיים' אפשר לתרץ את קושייתנו, איך קיים אברהם אבינו מצוות קרבן פסח בכל שנה עד שהוא מל את

נאמר בתורה (שמות יב, מח) "וכל ערל לא יאכל בו". דהיינו, מי שאינו מהול, לא יכול לאכול מקרבן פסח.

ולכאורה קשה, הרי מובא בחז"ל (יומא כח:) "קיים אברהם אבינו כל התורה כולה, אפילו עירובי תבשילין".

ואם כן, איך קיים אברהם אבינו מצוות קרבן פסח בכל שנה עד שהיה בן תשעים ותשע שנה, שאז הוא מל את עצמו, כנאמר (בראשית יז, כד) "ואברהם בן תשעים ותשע שנה בהמלו בשר ערלתו". הרי הוא היה ערל?

לכאורה אפשר לומר, שהרי ה'משנה למלך' (הלכות יסודי התורה, פרק ה, הלכה ח) מסתפק, אם אדם אכל כזית מצה, שלא כדרך אכילה והנאה, האם הוא יצא בה ידי חובה, או לא.

והוא נוקט בפשטות, שאין האדם יוצא בה ידי חובה. שהרי מבואר בגמרא (פסחים כד:) "כל איסורין שבתורה, אין לוקין עליהם, אלא דרך הנאתן". דהיינו, כל איסורי הנאה שבתורה, אין לוקין עליהם, אלא אם האדם נהנה מהם דרך הנאתו ואכילתו הרגילה.

ולכן, אם אדם אכל כזית מצה, שלא כדרך אכילה והנאה, הוא לא יצא ידי חובה. כי כמו באיסורי אכילה, אם אדם אכלם שלא כדרך אכילה והנאה, הוא לא לוקה עליהם,

היהודי תורה

עם מרן הגרי"ש אלישיב זי"ע

דיתהא דאורייתא

מרנן ורבנן מתפלפלים בסוגיות התורה עם מרן אדמו"ר שליט"א בספריו 'אור שלום'

עם מרן האדמו"ר מויזניץ זי"ע

עם מרן הגרי"ע יוסף זי"ע

עם מרן הגר"ח קנייבסקי זי"ע

עם מרן הגר"ח שיינברג זי"ע

עם מרן אדמו"ר מגור שליט"א

עם מרן הגר"ש דבליצקי זי"ע

עם מרן הגר"נ קרליץ זי"ע

עם מרן אדמו"ר מבעלזא שליט"א

עם מרן ראב"ד ירושלים שליט"א

בשיעור משותף עם מרן הגרי"מ פיינשטיין זי"ע

עם מרן הגר"ש אויערבאך זי"ע

עם מחותנו מרן האדמו"ר מלעלוב זי"ע

עם מרן גאב"ד ירושלים זי"ע

עם מחותנו מרן אדמו"ר מסקולען זי"ע

עם מחותנו מרן אדמו"ר מותולדות אהרן שליט"א

עם מרן אדמו"ר מפשווערסק שליט"א

עם מרן אדמו"ר מסערט וויזניץ זי"ע

משום שלא היה לו קרקע בארץ ישראל, ומי שאין לו קרקע בארץ ישראל, פטור מלעלות לרגל ומלהקריב קרבן פסח. עכ"ד התוס'.

יוצא לנו מכך, שאדם שאין לו קרקע בארץ ישראל, אינו מחויב בהקרכת קרבן פסח. והרי, אברהם אבינו קיבל את ארץ ישראל רק לאחר שהוא נימול, כמבואר בחז"ל (ברכות מח:): שבברכת המזון צריכים להזכיר ברית. וכתב על כך רש"י (שם, ד"ה צריך שיזכיר בה ברית) מכיוון שבברכת המזון אנו מודים להקב"ה, 'על ארץ חמדה טובה ורחבה שנתן לנו', והרי ארץ ישראל ניתנה לאברהם אבינו, בזכות ברית המילה, כנאמר (בראשית יז. ז

ח-): "והקמותי את בריתי ביני ובינך ובין זרעך אחריו לדורותם לברית עולם" וגו'. "ונתתי לך ולזרעך אחריו את ארץ מגורייך את כל ארץ כנען לאחוזת עולם" וגו'. ולכן, צריכים אנו להזכיר בברכת המזון, ברית מילה.

ולפי זה אפשר לומר, שאברהם אבינו באמת לא קיים קרבן פסח עד שהוא נימול, כי לא חל עליו כלל חיוב קרבן פסח כל זמן שלא היה לו קרקע בארץ ישראל, וכשהיה לו קרקע, אז הוא כבר היה מהול ולא היה ערל והוא יכול היה לקיים מצוות קרבן פסח.

(מתוך סדרת הספרים 'אור שלום' - כך חידודי תורה, מאת מרן אדמו"ר שליט"א)

יאכלהו". רואים אנו מכך, שמצוות קרבן פסח, היא עצם האכילה ולא התוצאה. ואם כן, הדרא קושיא לדוכתא.

ולכאורה אפשר לתרוץ, על פי דברי הגרי"ז מבריסק זי"ע (כתביו על התורה, סטנסיל, פרשת לך לך, סימן יב) שמתרץ את הקושיא הידועה, למה לא מל אברהם אבינו את עצמו עד שלא נצטווה, הרי הוא קיים את כל התורה כולה, כמובא בחז"ל (יומא כח:). ואם כן, הוא היה צריך למול את עצמו, עוד לפני שהוא הצטווה מהקב"ה.

ומתרץ, שכל זמן שלא הצטווה אברהם אבינו על המילה, לא חל עליו שם ערלות, כי חלות שם ערל נוצר מכוח צווי ה' יתברך למול, וכל זמן שהוא לא הצטווה למול, לא חל עליו שם ערלות. עכת"ד.

ולפי זה אפשר לומר, שאברהם אבינו באמת כן קיים מצוות קרבן פסח קודם שנימול, מכיוון שלא חל עליו אז שם ערלות, כי רק אחרי שהוא הצטווה על ידי הקב"ה למול, אז חל עליו שם ערלות.

ונראה לומר באופן אחר. על פי דברי התוספות (פסחים ג:): שכתבו, מדוע רבי יהודה בן בתירא לא עלה לרגל.

מפגן כוח אדיר של חסידות מישקולץ

רבבות במעמד האדיר של קידוש שם שמים 'שמחת בית השואבה הגדולה בישראל' של חסידות מישקולץ בפתח תקוה, שהתקיימה באצטדיון הגדול בישראל בפתח תקוה ● כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א – מנהיגה הרוחני של פתח תקוה בנאומו: באצטדיון זה, בו צועקים גול אחד, אנו צועקים כעת ה' אחד!

ראש העיר פ"ת, מתברך ממרן אדמו"ר שליט"א

בד"ץ מישקולץ

הכשרות שכולם סומכים עליה

בית דין צדק מישקולץ בפתח תקוה, רישומו ניכר בכל תחום ועניין בעיר, בתחום הכשרות, ההלכה וההשקפה. כל הדברים הקשורים בדבר קיום היהדות בעיר נפסקים על שולחנו של הבד"ץ.

במושב בית דין מיוחד שהתכנס בחודש ניסן, שמעו חברי הבד"ץ בראשות מרן אדמו"ר שליט"א, סקירה מקיפה מראש בית הדין ורב מערכת הכשרות הגאון רבי יחזקאל ברגר שליט"א, על כל הנעשה במפעלים ובבתי העסק שתחת השגחתם, ועל הבקשות הרבות העומדות במזכירות הבד"ץ לקבלת ההכשר המיוחדת.

הבד"ץ החליט, על עוד שורה של חומרות חדשות וקפדניות לקבלת ההכשר, כראוי לגוף כשרות חזק ורציני שכל בני התורה והיהדות בעיר פתח תקוה ומחוצה לה סומכים עליה.

יצויין, כי בתי העסק שאצלם מתנוססת תעודת המהדרין של בד"ץ מישקולץ, הם הומי אדם, והציבור הרחב נותן בהם אימון מוחלט. כי רק בבד"ץ מישקולץ תוכלו לראות נוכחות מאסיבית של משגיחים ומפקחי כשרות, שרבב לא דבק בהם, בכל שעות היממה ואף בשעות לא שגרתיות.

פרט חשוב נוסף שיש לציין הוא, כי בד"ץ מישקולץ הוא גוף הכשרות היחיד שאינו גובה אגרות כשרות עבור הבד"ץ, משום שמטרת הקמת הבד"ץ בעיר הייתה אך ורק למען חיווק וביצור חומת הכשרות והיהדות בפתח תקוה.

כי כך זה שכשרות היא 'שליחות' ולא ביזום!...

עריכת השולחן

של
כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א
מנהיגה הרוחני של פתח-תקוה

ואמירת "שירת הים" ברוב עם

התקיים אי"ה
בליל שביעי של פסח (28.4.24)

בשעה 10:00 בערב

בהיכל הכינוסים

של מרכז הסידות מישקולץ

רח' סלנט 8 פתח-תקוה

בברכת ברוכים הבאים
רמי גרינברג
ראש העיר

חנוכה בחצר הקודש מישקולץ

ישיבת זכרון אליעזר מישקולץ

בגשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

הישיבה הגדולה * הישיבה לצעירים

הרשמה לזמן קיץ ולשנה"ל תשפ"ה

לאור ההצלחה האדירה והסיעעהא דשמיא בקידום וחיווק עשרות בחורי חמד, נפתחת ההרשמה לכתורים חסידים יראי שמים. הישיבה היא מסגרת ייחודית ותיקה, המעניקה ליווי ותמיכה, יחס אישי, הספק לימודי ומענה מקצועי תוך אורה חסידית שורשית טהורה.

להרשמה ניתן לפנות לראש הישיבה:

הרה"ג רבי אליעזר ברגר שליט"א.

טלפון: 0548-406-410 ובמשרדי הישיבה

לשכת מרן האדמו"ר שליט"א ממישקולץ

להלן זמני קבלת קהל

אצל מרן האדמו"ר שליט"א:

בימים: א'-ה' בין השעות: 19:30-21:30

בלשכה בבניין הישיבה,

רח' סלנט 8 מרכז העיר פתח-תקוה

כתאום מראש במזכירות: 0548-406-410

בשורה משמחת

סדרת הספרים הפופולארית שכולם חיכו לה

"אור שלום" - על התורה

מאת מרן אדמו"ר ממישקולץ שליט"א
מנהיגה הרוחני של פתח תקוה

מבצע אפיקומן
כל הסט במחיר
₪ 100

הפנינים שכולם מתענגים
עליהם!

הווארטים המיוחדים!
הרעיונות הנשגבים!
בדרך הדרוש, הפלפול
והחסידות.

כעת בסדרת ספרים
מפוארת מאירת עיניים,
בת חמישה כרכים
על כל חמישה חומשי
תורה.

חיכונו לסדרת
הספרים החדשה
על המועדים,
בקרוב.

כל 'זוארט' הוא פנינה, שאפשר להגיד אותה הלאה!

לרכישה ומשלוח עד הבית התקשרו כעת לטלפון:

0548-406-410